

bodi mogoče gosta. Kmalu začne se mah lušiti, ves lišaj in drugi zarastki odpadajo; skorja se pomladi. Ta je časih tako nježna, da se človeku kar dozdeva videti, kako novo življenje kroži v drevesu. Pomoček je zelo priprost in mnogo izkušenih gospodarjev ga pohvalno potrjuje. Zato ga zelo priporočamo. Drevesa bodo kmalu vsa zdrava in lepa.

Mah nastane vsled zaduhle in mokrotne lege najhitreje. Izmed vseh mahov drevesu najpogubnejši je oni, ki je rumene ali sivo-bele barve. Je pa mah rastlina zajedavka; seme ima jako fino in drobičko v pušičkah zaprto. Pušičke poknejo in veter raztepe seme, ki obvisi drevesom na poklinah in hrapah vej, kjer kmalu požene korenine ter naglo raste in se dalje širi. Škoduje drevesu podobno kakor plesenj kruhu.

Najprvo odteguje mah drevesu mnogo hrane, katero bi to potrebovalo. Mnogo vej se zavoljo tega usuši. Ob enem ovira izhlapljenje, moti narurni tok drevesnega soka, pouzroči raka in daje potuho mrčesju.

Zatorej svetujemo, naj gospodarji marljivo snažijo svoja drevesa. Mazanje z apneno vodo zamori mah, pokonča mrčesje zalege in drevo si opomore in se pomladi.

Napajanje travnikov pozno na jesen.

Jesensko deževje odplavi z njiv, vinogradov, gozdov mnogo redilnih tvarin. Zato je voda potočnica v tem času najboljša ter napajanje ni zamuditi. Jesenski čas je v to svrhu najbolj pripraven.

Ako imamo suho jesen, kaže noč in dan napajati ter se dá nadaljevati, ko bi tudi sneg zapadel, če le mraz ne pritisne. Napajanje škoduje, kedar voda zmrzne in z ledeno krasto travnike pokrije, ki se časih po več mesecev ne raztali. Koristi vendar ledena odeja z mahom zaraščenim travnikom.

Led namreč mah vzdigne iz tal in ko je travnik posušen, moremo mah z brano zelo lahko odpraviti. Nagi prostori se posejejo s travnim semenom in z železnimi grabljami povlačijo. Kanali se naj iztrebijo, zemlja pa za kompost porabi, kolikor je ostane, ko smo jame po travniku bili zasuli. Kompostni gnoj koristi največ travnikom. Želeti je, da si ga povsod kolikor največ pridelujejo.

Pomoček zoper pereči ogenj pri svinjah.

O tem piše „Gospodarski list“ tako-le:

V neki občini je v enem letu poginilo blizu 100 svinj po perečem ognju ali črmu. Recimo, da je vsaka svinja povprek bila 15 gold. vredna. Tedaj izvemo, da je samo ena občina v enem letu imela 1500 gold. škode. Nameri se pa, da samo pri eni hiši po več let svinje pocrkajo za perečim ognjem, da je po 300 gold. škode. Zadene jih pa dvojna nesreča; prvič so svoje svinje izgubili in so prisiljeni drugič svinj nakupiti za pleme in rejo, kar časih jako drago stane. Pritožeb je mnogo slišati. Mnogi mislijo, da zoper črm ni nobenega pomočka. Navadno zbolijo pitane, jedične in debele svinje, suhim pa prizanaša. Žalibog, da ljudje ne marajo za gosposkine zaukaze. Pri nekaterih živalih je treba hitre in skrbne pomoči. Na deželi ni lahko dobiti kmalu živinozdravnika. Pomagati si mora tedaj vsak, kdor zna, dokler živinozdravnik ne pride.

Ukvarjal sem se nekaj let s to boleznijo, mnogo poskusil, kar so mi ljudje svetovali, ter sem naposled

vendar zadel na pomoček, ki ni drag, pa gotovo pomaga. Hočem ga objaviti.

C. kr. okrajni živinozdravnik v Mariboru, gospod Ferdinand Haage, mi je namreč sledeče nasvetoval: brž ko zapazimo, da je svinja zbolela, vzame se prav malo, kolikor na noževi rt gre, v prašek stolčene bele čemerike (weisse Niesswurz, Radix Veratri albi, 30:0 velja v lekarni 13 kr.) ter se pomeša v liter mleka in dá živali popiti; ako neče piti, se jej vlije. Kmalu začne svinja bljuvati ter jo treba neprestano 2—3 ure v frišni vodi kopati. Blato se navadno vtrdi in torej treba žival s toplo žajfnico klistirati. Opomnim pa, da se mora vse to precej zgoditi, ko je žival zbolela. Pozneje, ko se je črm uže trdno lotil svinje, ne pomaga nič. Na povedani način bilo je čez 140 svinj pogina otetih, čeravno ni nihče tega se nadejal. Svinjerejstvu na korist so gospodarji prošeni z ovim sredsvom poskušati in učinek objavljati v tem listu.

Hotinja vas blizu Rač dne 16. avgusta 1885.

Franc Pišek, posestnik.

O boleznih in elementarnih poškodbah sadnega drevja.

Spisal M. Rant.

(Dalje.)

Drevó, katero boleha na „perečem ognju“ in „raku“, poganja le prav šibke in kratke istoletne poganjke; ako sta se pa te dve bolezni po drevesu uže močno razpasli in zastarali, promine in totalno preneha vsaka rast letnih poganjkov na njem. Listje na takem sadnem drevesu se več le nepopolnoma razvija in je po barvi medlo-zeleno ali pa tudi rumenkasto-zeleno; rodni les (sadni strži) prične se v obilici sušiti, rodi obilo malega in spačenega sadja ter lubadino površje se močno razpoka in vse šupljo postane. Zli nasledki, kateri iz „perečega ognja“ in „raka“ za sadno drevó nastanejo, so si zelo podobni ter se le deloma med seboj nekoliko razlikujejo. Zato moremo pa tudi vzroke in okoliščine, kateri so temi dvema drevesnimi boleznimi povod ob enem skupaj omenjati. Navadno so pa ti-le:

1. Pregloboki nasad sadnega drevja na stalno mesto. Ako so drevesne korenine pregloboko pod zemljinim površjem, ne more na-nje zunanja gorkota in pa privršna vlaga več dobrodejno vpljivati; vpljiv ozračnega kislika, kateri pri obilnem in močnem ukoreninjenju sadnega drevja blagodejno sodeluje, je s tem zelo zaprečen in močno zmanjšan. Drevo pa, katero se ni moglo popolno in pomanjkljivo množino potrebnega živeža za svoj krepki normalni razvoj, je zelo boleznim podvrženo in prec oboli, ako se mu je za to tudi le najmanjša zunanja prilika dala, to je, da se je na eni ali drugi način, kakor si bodi kaj ranilo in poškodovalo.

2. Kremenasta spodnja zemljina plast. Ako mesto, na katero smo sadno drevo stalno posadili, obsega le $\frac{2}{3}$ do $\frac{5}{6}$ metra dobre rodovitne privrhnne zemlje (prsti), pod katero se pa kompaktna sè železno-rijastim peskom spojena kremenasta spodnja plast nahaja, pred stalnim nasadom sadnega drevja pravilno zboljšali nismo, se nam taisto v posledici tudi pošteno ukoreninčiti moglo ne bode. Pride gotovi čas, ob katerem drevesne korenine sè svojimi konci do kremenaste spodnje plasti, iz katere več zadostnega in potrebnega živeža za zacelitev ran, normalni razvoj in rodovitnost ne dobivajo. Tako drevó nam potem prav rado in navadno za „perečim ogujem“ in „rakom“ oboli.